

Alku- ja esiopetuksen yhteistyö

KOS-lomakkeet, pedagogiset asiakirjat sekä koulukohtaisesti toteutettu yhteistyö

Keskeiset kysymykset

- ▶ Miten KOS-lomakkeet on koettu tänä lukuvuonna
- ▶ Onko KOS-lomakkeita käytetty koulullanne luokkajakojen tai opetusryhmien muodostamiseen lukuvuoden alkaessa?
- ▶ Ovatko pedagogiset asiakirjat olleet näkemyksienne mukaisia ensimmäiselle luokalle tulleilla oppilailta?
  - ▶ Kaipaatteko lisätietoa siitä, miten tiettyihin arvioihin on päädytty (mitä testejä tms. on käytetty ym.)?
- ▶ Minkälaista yhteistyötä olette tehneet alueenne esiopetusryhmien kanssa kuluneen syyslukukauden aikana?

KOS-lomakkeet

- ▶ Vastauksia kaikkiaan 24 koululta
- ▶ Yhdeksällä koululla (37%) KOS-lomakkeita pidettiin yksiselitteisesti monipuolisina ja selkeinä ja ne koettiin erittäin tarpeellisina.
  - ▶ *"KOS-lomakkeet aivan ehdottoman hyviä ja tarpeellisia. Meille tulee lapsia yli 40 eskarista, joten henkilökohtainen palaveeraaminen eskariopettajien kesken on mahdotonta. KOS-lomakkeet ovat hyvin rakennettu ja toimivia."*
  - ▶ *"KOS-lomakkeet on koettu hyödyllisinä esim. Luokkamuodostuksia tehtäessä ja auttava myös oppilaantuntemuksessa. KOS-lomakkeissa näkyy myös selkeästi lapsen kehitys esikouluvuotena, kun verrataan syksyn ja kevään tilannetta. Erityisen valaisevina pidämme kirjattuja lisätietoja."*

KOS-lomakkeet

- ▶ 11 koulua (46%) toi esille sen, että **KOS-lomakkeiden täytössä olisi joku yleinen linjaus**. Esiopetusryhmien arviot tuntuivat poikkeavan toisistaan paljon ja lapsista käytetyt adjektiivit eivät olleet kovin kertovia. Toivottiin siis selkeämpiä ilmauksia. Tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla arviot olivat usein laitettu "yläkanttiin".
  - ▶ *"Olisivat hyödyllisiä jos kaupungilla olisi jokin linjaus "arvioinnissa". Nyt KOS-lomakkeet ovat mielestäni hyvin subjektiivisesti arvioitu ja täytetty." Kovin rohkeita eskariopet eivät uskalla olla eli koulussa "haasteet" ilmenevät aika pian elo-syyskuussa, vaikka KOS-lomakkeessa näyttää siltä, että kaikki olisi ihan ok."*
  - ▶ *"Tavallisten" oppilaiden kohdalla lomake vastaa tarkoitustaan. Ääritapauksissa toivotaan ponnekkaampaa toimintaa lapsen ohjauksessa vaatimansa tuen tai avun pariin."*
  - ▶ *"KOS-lomakkeet ovat olleet osittain hyödyllisiä ja osittain ristiriidassa opettajien näkemyksiin nähden. Esikouluissa on hyvin erilaiset kriteerit arvioida oppilasta. Esikouluille olisi hyvä saada yhteinäiset arviointikriteerit!"*

KOS-lomakkeet

- ▶ Neljällä (17%) koululla KOS-lomakkeet koettiin tarpeettomiksi. Yhdellä näistä kouluista KOS-lomakkeet oli saatu käyttöön vasta kolme viikkoa lukuvuoden alkamisen jälkeen. Yksi opettaja halusi tehdä omat päätelmänsä oppilaista ilman ennakkotietoja.
  - ▶ *"Tänä syksynä ensimmäisen luokan opettaja sai KOS-lomakkeet käsiinsä vasta kolme viikkoa koulun alkamisen jälkeen, ja siinä vaiheessa opettaja oli jo itse huomannut lähes kaikki KOS-lomakkeissa mainitut asiat. KOS-lomakkeista ei ollut tänä syksynä juurikaan hyötyä."*
  - ▶ *"Varsinaista hyötyä KOS-lomakkeista ei meidän työllemme ole. Voi johtua siitä, että kouluumme ei siirretä oppilaita oppimisvaikeuksien takia. Siirron syy on aina huono käytös joko koulussa tai kotona tai vapaa-ajalla tai perheen sosiaalinen tilanne."*
  - ▶ *"Sain lomakkeet jo koulutyöskentelyn alettua ja alun kiireissä en niihin kovasti ehtinyt perehtyä, eivätkä siten olleet erityisesti hyödyksi. Ajattelen myös, että haluan itse muodostaa oman käsitykseni lapsesta ilman ennakko-tietoja/ajatuksia/näkemyksiä ja näin paremmin muodostaa oman näkemykseni ilman ennakko-odotuksia - toisaalta on myös tärkeää, että tietoa on saatavilla, jos tulee sellainen olo, että haluaa muitakin mieleipiteitä, kun jokin asia alkaa askarruttaa"*

KOS-lomakkeet

- ▶ 12 koulua oli käyttänyt KOS-lomakkeita myös luokkajakoihin ja ryhmämuodostukseen
  - ▶ Jos koulussa oli vain yksi ekaluokka tai jos KOS-lomakkeet saapuivat koululle myöhään keväällä, ei niitä käytetty luokkam muodostuksessa

Pedagogiset asiakirjat

- ▶ Pedagogiset asiakirjat on suurimmaksi osaksi koettu asianmukaisiksi.
- ▶ Kuudella koululla vastanneista toivottiin lisäselvitystä asiakirjoihin tai esimerkiksi KELTOa paikalle kevään kokoukseen selventämään joiltakin osin tukea tarvitsevien oppilaiden tilannetta.

Yhteistyö esi- ja alkuopetusryhmien välillä

- ▶ Suurin osa vastauksen antaneista kouluista teki yhteistyötä jonkun esiopetusryhmän kanssa
- ▶ Yhteistyö vaihteli yhdestä tapaamiskerrasta jopa kymmeneen tapaamiseen ja yhteiseen oppimistuokioon syyslukauden aikana
- ▶ Osa kouluista painotti yhteistyössä kevätlukukautta
- ▶ Vastausten perusteella selkeintä ja helpointa yhteistyö oli niillä kouluilla, jotka olivat heti syyslukukauden alkaessa tavanneet alueen esiopettajien kanssa yhteisen vuosikellon merkeissä

Toteutettuja yhteistyömuotoja

- ▶ Askartelupajapäivät
- ▶ Eskarit tekemässä kynätehtäviä koulussa
- ▶ Oppilaat leikkimässä vanhassa eskarissaan
- ▶ Liikuntapäivät, liikuntaradat
- ▶ Oppilaat lukevat eskarilaisille
- ▶ Yhteistyöprojektit (Kestävä kehitys, Liikennepäivä, Luontopäivä)
- ▶ Pelipäivät
- ▶ Yhteiset musiikkitunnit
- ▶ Sadutus
- ▶ Eskarilaiset tutustuvat iPadeihin yhdessä oppilaiden kanssa
- ▶ Eskarilaiset osallistuvat koulun järjestämiin juhliin

Mitä uusi OPS voisi tuoda lisää yhteiseen toimintaan

- ▶ Ilmiöpohjainen oppiminen - yhteiset tutkimukset
- ▶ Laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet, oppiainerajat ylittävät teemat
- ▶ Eri kieliin ja kulttuureihin tutustuminen yhdessä - esim. Kielireppu
- ▶ Kokemuksellisuus - yhteiset taideprojektit, näyttelyt
- ▶ Tunne- ja vuorovaikutustaidot keskiöön draamaleikkien avulla

Mitä jatkossa otettava huomioon

- ▶ OPSissa mainittu minimimäärä yhteistyön tekemiselle
- ▶ Jokaisella esiopetusryhmällä nimikkokoulu/-luokka
- ▶ Yhteistyön ennaltaehkäisevä rooli lapsen kasvun tukemisessa
- ▶ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan paikallisesti sovitaan yhteistyön keskeiset toimintatavat ja toteuttaminen, miten se organisoidaan, miten sitä seurataan ja arvioidaan. Lisäksi on huomioitava oppilaiden osallisuuden huomioiminen yhteistyötä suunniteltaessa.
- ▶ *On tärkeää, että paikallisissa varhaiskasvatusta ja perusopetusta koskevissa suunnitelmissa on yhtenäinen linja siirtymävaiheisiin liittyvistä käytännöistä. Käytäntöjä arvioidaan ja kehitetään henkilöstön yhteistyössä. Huoltajilta saatu palaute otetaan kehittämisessä huomioon. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 22.12.2014.*

Etukäteen suunniteltu, tavoitteiden mukainen (OPS), säännöllisesti tapahtuva yhteistyö esi- ja alkuopetuksen välillä palvelee parhaiten kaikkia toimijoita.